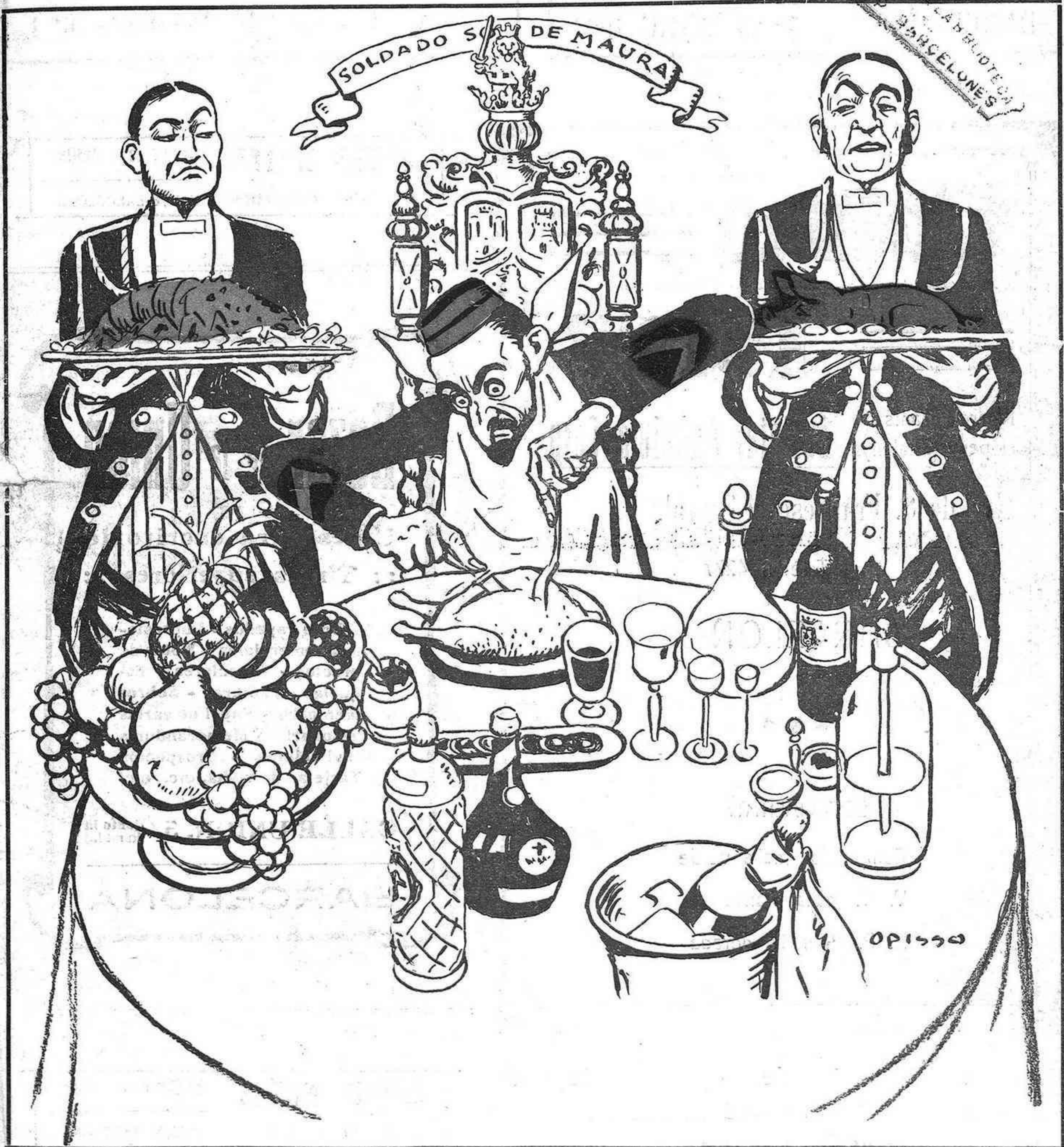

L'Esquella de la Torratxa

Any XLIII : Número 2233

15 cèntims = Atrassats 30

Barcelona, 23 de desembre de 1921

PASCUES PATRIOTIQUES

· El Nadal del Soldat... d'En Maura

III^a Fira Oficial de Mostres

I^A INTERNACIONAL

BARCELONA 15 - 25 MARÇ 1922

Soler i Torra germans

BANQUERS

Compra venda de valors - Ordres de Borsa - Canvi
de moneda - Gires sobre l'estranger - Comptes
corrents en monedes Nacional i Estrangera

Rambla d'Estudis, n.º 13 i Bonsuccès, n.º 1

Coñac

Terry

Representants
per a Catalunya **Societat Anònima Cosp**

Nou de S. Francesc, 14, pral.

Telèfon 4277 A.

BARCELONA

ESPECIALITATS

Competidor malla verde

V. O. malla blanca

N. P. U. malla dorada

BLOKS NOTES

a DEU céntims

BAZAR de la UNION

Unió, 3-BARCELONA

Bazar de la Unión

Útiles para escritorio

:: Tintas superiores ::

Libros rayados - Impresio-
nes comerciales - Notas de
precios - Circulares - Es-
quelas - Facturas - Sobres
Memorias - Papel de cartas
Talonarios - Memorandums
Invitaciones - Prospectos
Tarjetas de visita, etc., etc.

CALLE UNION, 3 (junto la
Rambla)

BARCELONA

En nostre "Almanac" deiem per erro de caixa
carrer Anselm Clavé en lloc de
Nou de S. Francesc

BLOKS NOTES

a DEU céntims

BAZAR de la UNION

Unió, 3-BARCELONA

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona:
Espanya: trimestre 3 ptes. Estranger, 5

Una denúncia a L'ESQUELLA

El número passat del nostre setmanari fou denunciat. Segons el senyor fiscal, la caricatura de la primera pàgina, amb el seu corresponent lema, constitueix «delito de lesa Majestad».

Ni nosaltres ni cap persona de clar judici o de mitjà criteri haurà vist en el ninot de referència un motiu de denúncia. No obstant, com sembla que hi han elements interessats en picar-nos les crestes, la denúncia s'és feta i, encara que absurda a totes llums, serà possible que's tiri endavant en perjudici nostre.

I lo pitjor és que no n'hi hagué prou amb la denúncia; sinó que, ademés, haguérem de sofrir el martiri de la «reprimenda».

El senyor Martínez Anido, l'Excel·lentíssim Governador de Barcelona, cridà al nostre director fent-li veure tota

la força que pot tenir la força quan aquesta perd els estres i la seva torrentada passional se surt de mare. Parlà de la pau ciutadana, de l'ordre social, dels comme ça... però no de «cámara» i de l'hecatombe que podria produir-se a Barcelona mai per mai que reinclidíssim en lo que aquells elements creuen pecat d'escàndol.

Davant d'aquesta amenaça—i no petita—trasmesa a nosaltres per l'alta autoritat civil (?) en persona, prometem ésser bons minyons i no reinclidr en aquelles paraules, «vil calumnia», segons En La Cierva; paraules nascudes en el Congrés Espanyol i que tots els diaris d'Espanya havien reproduït sense conseqüències.

Les conseqüències, a la cuenta, les guardaven per a nosaltres; això és: totes les culpes... pel manxatrel...

I, qui vulgul comentaris que se'ls faci, que davant de la raó del Pont de Lleida, no és natural que estiguem per orgues.

NADALENCA

Jugar a la rifa és lo més romàntic que's pot fer avui. Potser és ja l'únic romanticisme que's pot practicar, encara que resulti contradictori juntar els diners i el sentimentalisme, lo positiu i lo arbitrari. Però és així, amics. Jo compro una participació, i com si fos la famosa pedra blanca de la Bíblia, me serveix de coixí per a tota mena d'ensomnis. Si trec la grossa, me tocaran tantes mils pessetes... I començo a bastir una mena d'escala de Jacob, cel amunt, fins a arribar a un empori de setanta cinc mil pessetes, que és lo que cobraria amb la meua modesta participació de deu pessetes.

Durant un dia—que fou el del dimecres—la fantasia feu gimnàsia, donant salts mortals. Faria un viatge fins al Japó. Viuria a París deu dies de príncep de Gales, de príncep de Gales del segle XIX. Jeuria una nit amb la dona més bonica i més experta que trobés. Adquiriria unes estampes i unes edicions rares. Saborejaria els vins nobles i veterans. Regalaria les cent darreres pessetes al primer

pobre amb nas vermell que topés amb mí. I tornaria a omplir quartilles, amb la mateixa displicència que la vigília del sorteig. Sis mesos de «reverie» objectiva.

La decepció va seguir a les fantasies, però tant se val. A la lletera se li va trencar el canti de la llet, però qui li va treure la mitja hora de joia imaginativa? En Lafontaine, avui, en comptes d'escriure la fable de la lletera, faria la del jugador de la rifa. Són idèntiques.

Un periodista bohemí me deia un dia que's va alimentar setmanes seguides amb castanyes calentes:

—Jo'm pensava que era un menjar exquisit. Per què sinó per a què un home voldria la imaginació?

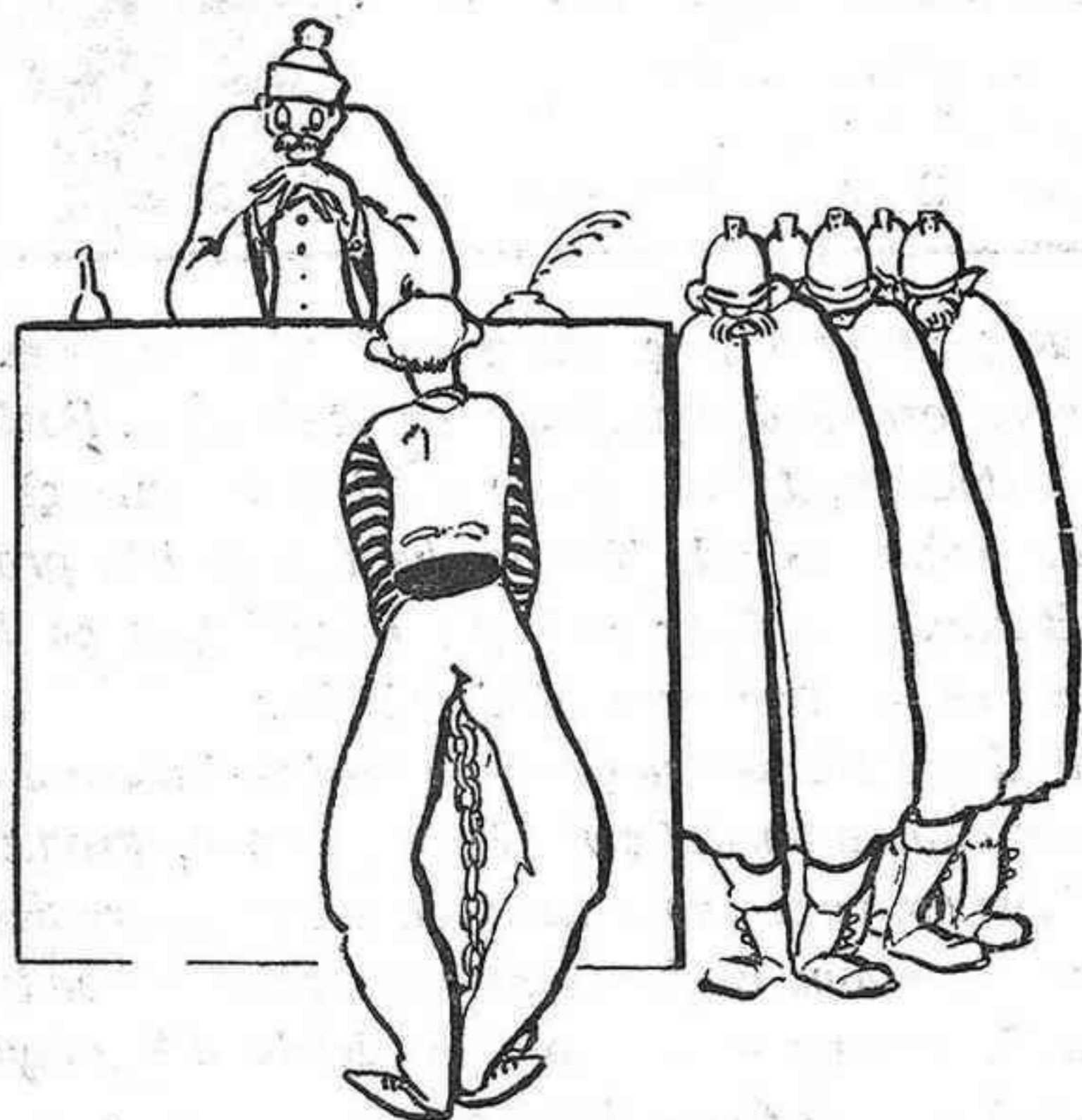
Igual amb la rifa. En Baudelaire aconsellava que'ns emborratxéssim de vi, de poesia o de virtut, però que ens emborratxéssim. Li va mancar dir: o de rifa. No hi ha cap vi que's pugi al cap com la rifa.

*
**

Ahir, davant de les piçarres, milers de ciutadans varen trencar les seves participacions. Els vius, els que no jugaven, somreien d'aquella ingenuïtat defraudada. Ells no s'havien deixat enredar. I sí que s'havien enredat. Per cinc pessetes anirien al restaurant mòdic, al teatre banal, a l'amor jornal·ler, i ni el restaurant, ni el teatre, ni l'amor jornal·ler, els hi oferirien la fruïció que les cinc pessetes posades a un número de la rifa.

Un número de la rifa no és un número, és una novel·la que un s'imagina a benefici personal. Amb cinc pessetes se pren seient per a una comèdia, però amb

DAVANT DEL JUTGE

- I per què vareu robar la gallina?
- Perquè s'acostava Nadal.
- Però per què no les robaveu totes dugues?
- Perquè s'acostava la policia.

cinc pessetes de rifa se pren llit per a un viatge a través de l'esperança.

*
**

Després, estripats els números, prou que tornaran el dormir insípid i la nostra feina de cada dia, sense la il·lusió d'una inesperada redempció metàlica. Perquè la teoria de que la rifa ens desvia del treball, té una negació concreta i ostensible a Barcelona. Cap ciutat juga tant a la loteria com la nostra. Ni Madrid. ¿I no és Barcelona la ciutat laborant i estalviadora, gairebé avara? El que vol treure, ho vol per a treure després tants per cents.

La rifa, a Catalunya, no és més que la possibilitat de un negoci, el més gran dels coneguts. La rifa sembla inventada per dos catalans: el que la fa i el que hi posa.

PARADOX

Ploure sobre mullat

En l'avant-darrera sessió hi hagué uns moments de fondíssima inquietut. Foren els que precediren a l'operació de sortejar a un regidor dels elegits pel districte VI, el qual deu cessar en el càrrec, per ministeri de la llei. En les eleccions efectuades en febrer de 1920, omplenà el susdit districte VI una vacant per a dos anys, a elegir entre els diversos candidats triomfants per a la expressada demarcació. Són els tals els senyors, Albiñana, Degollada, Guarro i baró de Viver, quals noms entraven

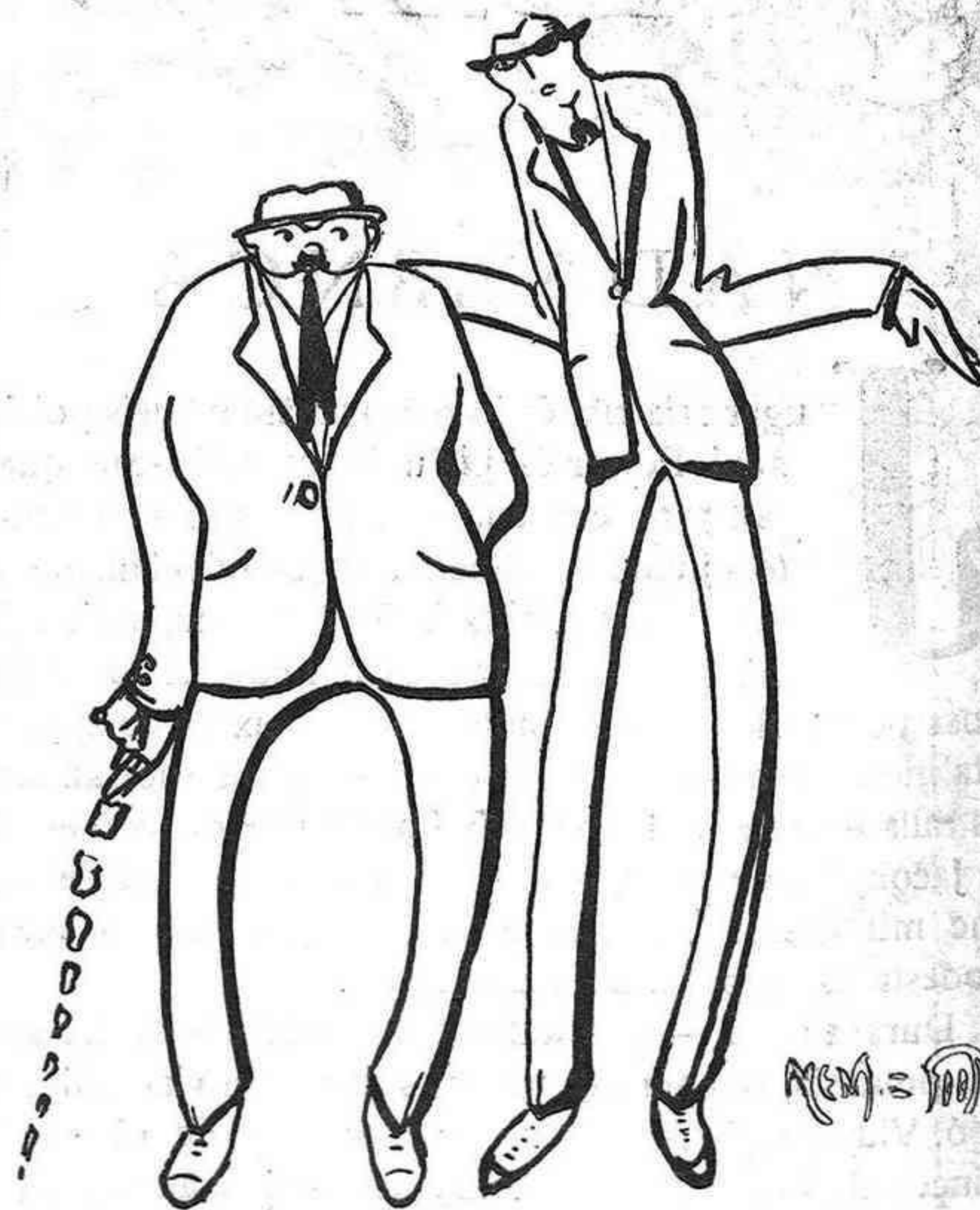
en sort, assignant-se a cada hu d'ells una xifra, estampada en una bola.

L'espectació, en tant duraven els preparatius pel sorteig, sigué extraordinària. Per la «Lliga», era arribat el moment de desfer-se per poc preu i sense compromís, del burinot que és el baró de Viver, tossut, retador i estripa-qüentos, que no val tant, com la feina i els disgustos que dona.

L'etzar, disposà que no sigüés el baró de Viver, sinó el senyor Albiñana, pacífic i disciplinat, el cridat a deixar l'escó consistorial. En disposar-se les coses per al sorteig, ocupà el pensament dels regionalistes, una sola aspiració. La de tirar escales avall al company enutjós i importú. En cantar-se el número fatídic, sortí de tots els pits una maledicció. El baró de Viver, reia maliciosament. El senyor Albiñana, al que és de suposar no ha cridat Déu pel camí de la política, adoptà el posat de tant se m'endonà; el de l'home que's resigna amb la seva sort.

Mentre el baró de Viver es deixondia secretament, s'apressaven alguns regidors regionalistes en felicitar al senyor Albiñana, com donant a entendre que l'episodi que determina la sortida d'aquest de l'Ajuntament pot ésser per ell motiu de satisfacció. Manca saber lo que en el fons pensarà l'interessat i l'efecte que aitals enhorabones produirien en el seu esperit.

El fet és que la partida tenia per a la «Lliga» veritable transcendència i que l'ha perduda doblement. Per no haver sigut el baró de Viver, el cridat a dimitir. Ja que no podia ésser el baró de Viver, el senyor Degollada, cada dia més esquerp i menys disposat a deixar-se convèncer pels amos del cirerer municipal. Tan bona ocasió com era la que s'oferia, i haver de pagar els plats trencats

BESSONADA DE FESTES

- Estimat padrí, m'haurà de fer dos regalets.
- Còm s'entén dos?
- Sí, home.. Em dic Esteve Nadal!..

L'HOMME RIFAT

—A la lluna de València,
les il·lusions de tot l'any!...

Al menys, el desengany
em servís d'experiència!

el senyor Albiñana, que no diu res, ni es fica en res! Encara que sembli mentida, es més difícil guanyar en sorteig modestíssim, realitzat en un espai tancat, entre amics i persones de confiança, que vèncer en unes eleccions. Es que en actes com el de que es tracta, no hi val el *Diccionari*, ni la tàctica d'En Pol.

En Maynés, ha retirat a la Mare de Déu de la Bonanova el ciri promès, pel cas de que s'haguessin desentrotllat les coses dretament.

El baró de Viver es mofa d'En Maynés i diu a qui vol escoltar lo, que al bó del senyor Albiñana els seus companys li han donat *la bola*.

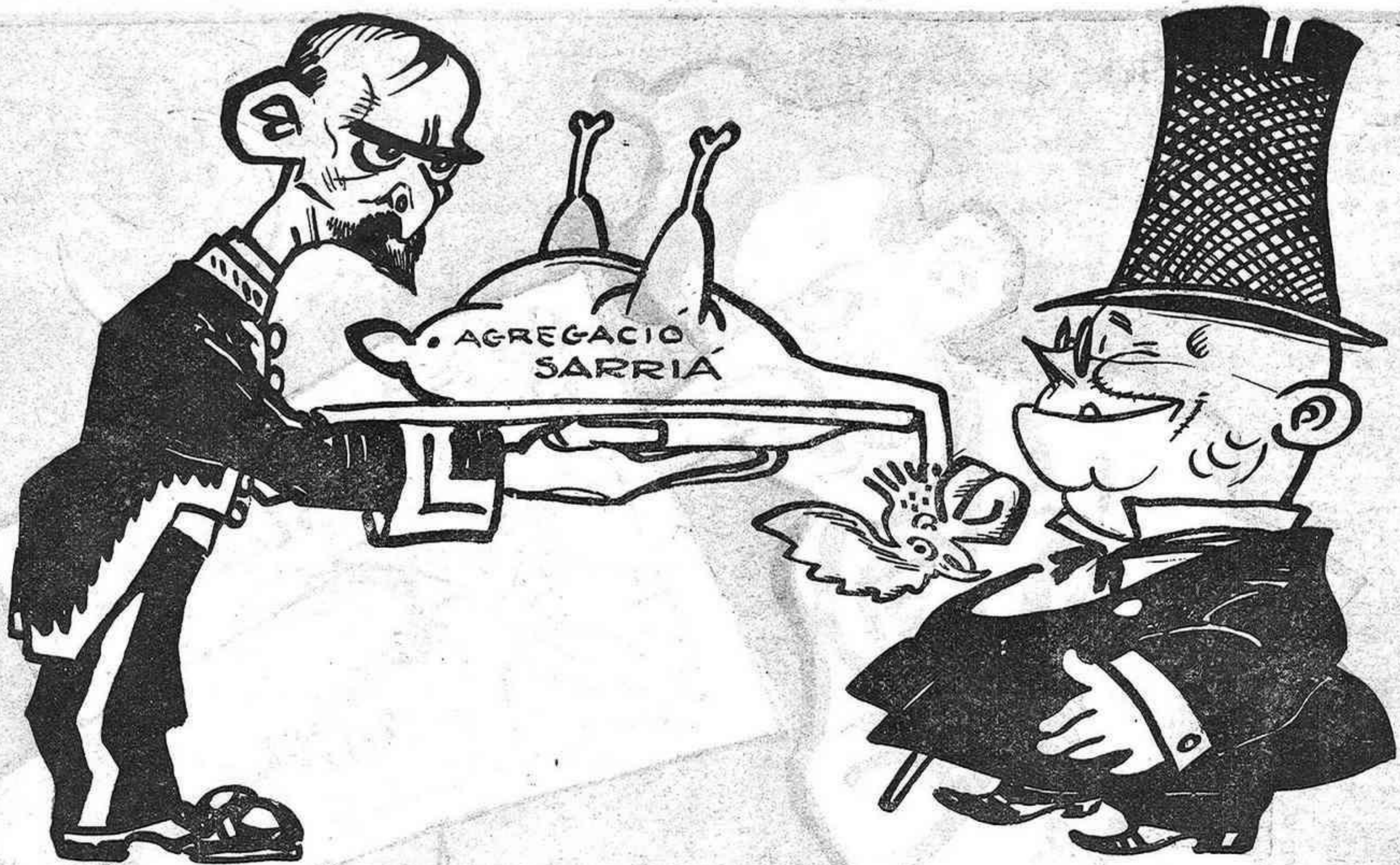
JUST

Penediment

Entre l'A B C i En Cambó hi havia una guerra que amenaçava ésser d'una tan llarga durada com la europea. Un dia arribà En Cambó al ministeri. Demanà la llista d'empleats; demanà pels que eren fidels complidors

RIC PRESENT

—Vols dir que, a la llarga no'm costaran més els amaniments que el gall?

dels seus deures i pels que no s'hi acostaven; demanà si eren periodistes.

—Sí, senyor—li respongueren.

—I aquests, també?

—També.

Eren dos, tres, quatre redactors de l'*A B C*. Foren obligats a demanar l'excedència, anant-se a refugiar al ministeri del Treball.

Però arribà la renovació aranzelària, i En Luca de Tena, que volia l'entrada gairebé gratis del paper, digué an En Cambó, aquella frase:

—Tinc tres ministres i mil tonelades de paper, per a combatre el projecte.

I ho feu. Diàriament, durant setmanes, ha sortit a l'*A B C*, la secció de «El arancel del hambre», i els atacs an En Cambó perquè en el seu paper particular posava, en català: «El ministre de Finances». La secció encara dura, però ja no té més que unes quantes ratlles.

Es el començament de la pau. El paper no serà gravat i En Luca de Tena, otorgarà un armistici an En Cambó. Aquest, pel seu cantó, comença a arreconar les veleitats catalanes, obligant a parlar en castellà a les comissions que li arriben de Catalunya. Amb una n'hi anava un de tant ferm que malgrat i respondre En Cambó en castellà, ell seguia parlant en català. A l'últim En Cambó li digué:

—No olvide usted que está hablando con el ministro de Hacienda de España.

Eren les conseqüències de la pau establerta entre l'*A B C* i En Cambó.

No's pot fer res

El premi del concurs de paisatges fet pel «Círculo Artístico», va ésser otorgat al pintor Galwey. Dèu mil

pessetes que foren l'alegria de l'il·lustre artista i l'enveja dels seus companys.

En Ga'wey fruï la glòria i els profits del premi, però ara comença a sentir-se avergonyit de la seva sort, que l donà el seu talent. En Galwey no pot moure's sense escoltar una veu incansable que li retreu les dèu mil pessetes. Va al Forn de Sant Jaume, compra un tortell, i al veure'l amb el paquetet, l'amic que troba pel camí, li dona un copet a l'espatlla:

—Caram! Bona vida es dóna. Es clar, les dèu mil pessetes.

Compra unes camises, uns llibres, una mica d'encurtits, va amb el paquetet, troba l'amic i sent la mateixa veu:

—Apal! Que bé us tracteu. Les dèu mil pessetes!

Confusions

En els nuclis eclesiàstics se comenta la singular i allisonadora pensada d'un fervorós sacerdot. L'episodi és autèntic i se pot contar per l'edificació que porta,

Des de Melilla, un soldat barceloní, un soldat de cuota, naturalment, va escriure a una certa botiga del carrer de Sant Pau, demanant determinats objectes que el preservessin de mals contactes. La carta se va perdre i va anar a parar a casa d'un sacerdot del barri, on fou oberta. Aleshores, el bon capellà, respongué al soldat, incloent-li uns quants escapularis, i dient-li:

«Per a preservar-se de tot mal i conservar pura l'ànima, li inclueixo aquests escapularis».

Present en la memòria de tothom, està el record de la rebuda triomfal dispensada pel poble parisenc an En *Charlot*, hoste, per uns dies, de la capital de França.

Ultra la munió que anà a l'estació per a saludar-lo en el moment de l'arribada, dels admiradors que per tal de donar-li la benvinguda s'agombolaren a l'Hotel, dels innumbrables badocs que no el deixaven a sol ni aombra, tot un exèrcit de periodistes, de fotògrafs, de cinematografistes, espia constantment els passos del popular excèntric, que's vegé assetjat a preguntes, a demandes d'audiència.

Charlot, que ha donat per llest el seu viatge a Europa, s'ocupa en recopilar les impressions recollides a través dels seus desplaçaments. Anglaterra, França, Itàlia... Les sensacions experimentades per l'actor en les seves estades a Londres, a París, a Roma, serveixen de fonament a uns treballs pseudoliteraris, que ha començat tot just a publicar en la premsa del seu país. *Charlot* periodista, vé a ésser una nova pel·lícula, no menys divertida, potser, que les impressionades pel còmic americà; però d'èxit més que problemàtic, a jutjar pels episodis coneguts.

De moment, la literatura charlotesca, ha desagradat als francesos, que protesten de la forma amb que són tractats pel seu hoste de la vetlla. Les apreciacions sobre França, sobre les costums franceses, sobre el poble de París, han desplaçat a alguns periodistes de la nació veïna, els que rebutgen, indignats, els judicis de *Charlot*, al que suposen víctima de la seva afició a les deformacions.

Es que *Charlot*, segons diuen els que han llegit l'extracte del seu carnet de viatge, descriu la França popularitzada per la llegenda. Aquella França que els nostres avis catalans, reflexaven en l'esmolet, en el comprador de vi, en l'adobador de paraigües. Per En *Charlot*, els poetes francesos, romanen renyits amb el perruquer; els músics, tenen el fel sobreixit; els clowns, semblen espectres. El parisenc, com a llatí que s'estima, s'expressa atropelladament, a crits.

Això, que els diaris de París califiquen d'erro d'òptica, refredarà, sens dubte, la devoció fins avui sentida pel rei de la pantalla, que comptava a París, com arreu del món, amb un contingent nombrosíssim d'incondicionals. Els francesos, es mostren enfadats amb En *Charlot*, al que titllen de lleuger i desagratit. Indubtablement, faran sentir a l'artista el ressentiment que acaben de palesar.

El cas de *Charlot* vis a vis dels francesos, és el d'aquests, respecte a nosaltres. Per la majoria dels nostres veïns, és Espanya el poble de la *Carmen*. Els espanyols un compost d'*Escamillos*. En contra d'aital error d'òptica, ens hem alçat milers i milers de voltes, aduint tota mena de proves. A desgrat dels esforços acomplerts per a restablir la

L'AGUINALDO, EN CAMPANYA

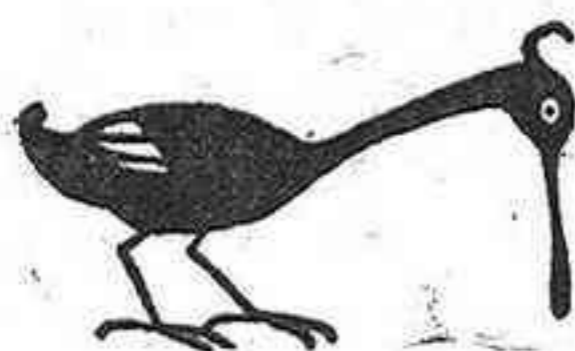
—Carai, home!... Vaia uns sustos de donar!...

veritat, segueixen les nostres germanes, les nostres esposes duent la *navaca en la lliga*. Nosaltres, ens passem la major part del temps torejant. Les estones que el toreig ens deixa lliures, tocant la guitarra o prenent tranquil·lament el sol.

Ara mateix, he llegit un conte escrit per un literat qual firma té un valor altíssim, entre els escriptors de l'altra part del Pirineu. Es una narració amorosa, colorista i passional. Passa a Mataró, i hi surt una reixa engarlandada amb *manzanillas* i *madreselvas*. Darrera els barrots de la reixa roman una espanyola, de nom *Rosarito*, la que es consum esperant el seu galantejador. Per tal de distreure l'avorriment, s'entreté *Rosarito* en fumar cigarrets. La brillantor del sol, fa més vius els tons virolats del *mantón* amb que encobreix el bust... Demanin!

I l'autor del conte, segons queda apuntat, no és un pallasso de cinematògraf.

Roncs en prosa

Aquella ingrata armonia, que amb tons variadíssims, van composant els afortunats mortals roncaires, crec fora un dels estudis més curiosos a que's podrien dedicar els virtuoses de la musica.

Car els sonidos que articulen els roncaires, constitueixen una gamma curiosa de tonalitats: ara fins i suaus, com si polsessin una arpa; ara estridents i aguts, com sò de cornetí; ara pausats i greus, com si toquessin una trompa...

El preludi dels seus concerts, solen estar compostats de compassos de bufecs i boca tancada, interromputs per un que altre toc curt de tenora, i després d'aquest preludi, que vé a ésser com una preparació, vé lo bó del concert, el qual constitueix una inefable delícia pel pobre company de cambra.

I si, empipats de no poguer tancar els ulls, vos pareu un moment a contemplar el molest roncaire, quant el veureu omplir i buidar rítmicament ses galtes, amb aquella íntima fruició que reflexa sa cara de golut satisfet, vos vindran ganes de donar-li un cop de puny al nas, per a veure si d'una vegada logreu trencar les cordes d'aquella orga.

Els que han tingut la fortuna de passar una nit en companyia d'algun d'aquests enciclopèdics filarmònics, poden assessorar-vos de çò que vos dic; i encara que vos hagi caigut per sort dormir amb una filarmònica, jo vos asseguro, que quan sentireu aquelles melodies, vos desapareixeran a l'instant els encants que vos hagi pogut inspirar aquella ninfa roncaire.

Per una d'aquestes paradoxes de la vida, els roncaires no volen mai que sigui dit que tinguin aital habilitat; sempre tenen una excusa per a justificar-se, i jo sé de individu al qual varen tenir l'humorada de impressionar un dels seus concerts cotidians en una placa fonogràfica, que al sentir-se en el gramòfon aquells bràmols poc humans que en la nit proferia, va jurar i perjurar que li havien fet una bromada de mala llei, car no era possible, segons ell deia, que una persona fés uns tals grinyols.

A. GUABARRIS

GLOSSARI

OCELLS DE PAS

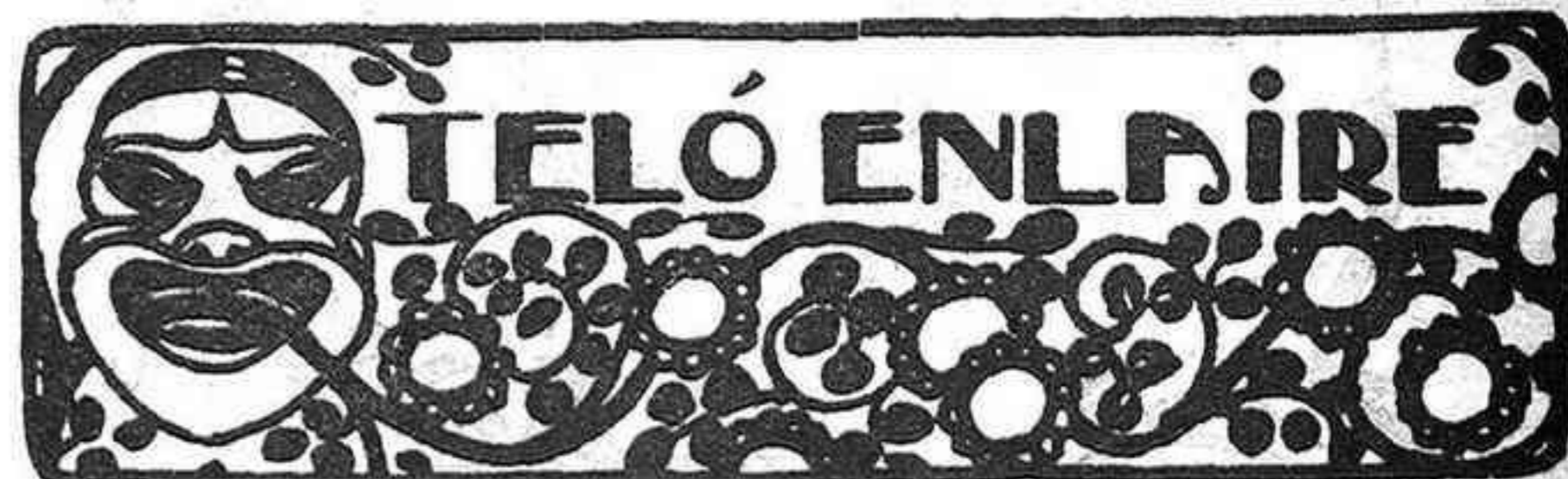
Havem sentit, el passat diumenge, en el nostre «Palau de la Musica», la famosa Capella Nacional de Ukrania composta d'una dotzena de cantaires del sexe femení i d'una trentena de veus mascles. I havem sentit, tot escoltant-los, a l'ensemps que una emoció tendríssima, una amargor pregona.

La tendríssima emoció ens la causava la dolcesa dels cants i l'art exquisid amb que els simpàtics «petits-russos» entonen les més delicades melodies de la seva terra. La Capella Nacional Ukraniana no és un orfeó vulgar; és una caixa harmònica que interpreta meravelles meravellosament. Tots els que recordavem la cèlebre «Capella Russa», que'ns visità ara fa trenta anys, sentirem reproduït amb escriu aquell goig inefable amb que s'exaltà aleshores la nostra joventut sentimental. I aquest és el millor elogi que pot fer-se d'aqueixos benemèrits ocells de pas que han refilat un dia en el Palau, excel·lentment dirigits pel mestre Kiritschenko, aqueix director genial sense batula, aqueix home de les mans que parlen que sembla que arrenca materialment els puríssims tresors del cor dels seus cantaires per a expandir-los generosament per tota la sala de oïdors.

Heu's aquí la tendra emoció.

L'amargor que al ensemps sentrem, cal dir-la també, encara que fa pena dir-la: els nostres filarmònics, els nostres dilettanti, sobre tot els nostres nacionalistes patrioters, delxaren la sala quasi bé buida. Aquella nit... qui sap on eren!... Potser felen cua davant la porta d'algun «cine». Potser havien ensumat que els dolcíssims rossinyo's, ademés de cantar, captaven pels pardalets òrfens de la seva terra... Potser ignoraven l'existència dels cantors, de les melodies i fins del país de Ukrània.

XARAU

LICEO

Amb un ple a vessar i amb l'excel·lent producció verdiana, *Aida*, va reparéixer, ja completament restablert, el colossal tenor senyor Lázaro. Encara que en el primer acte no feu meravelles, puix no pogué expandir la veu amb molta precisió, degut sens dubte a la mica de inseguritat després de tants dies de no cantar, en els demés actes va corroborar absolutament la fama que'ns demostrà en la primera de *La Favorita*.

Va ésser admirablement secundat per la senyora Llácer, qui va fer una *Aida* a la perfecció, tant pel que toca a la veu com per les actituds dramàtiques. En el «duo» del final del tercer acte, feren desbordar l'entusiasme del públic. La senyora Lahowska i els senyors Molinari i Torres de Luna correctíssims en els seus papers.

EL CLAM DE LA MARE

—On és aqueixa Fatalitat, que'ns veurem les cares?

EL POBRE REGIDOR «SALIENTE»

— Tan bé que m'hi trobava
a l'Olla Comunal!...
Déu meu, tot se m'acaba!
Que és trist aquest Nadal!

Mereixen una coral felicitació l'empresa i tothom qui va pendre part an aquesta brillant representació, doncs tots hi van posar el coll, amb èxit, per a que resultés memorable.

— Les representacions de *Sigfredo* han constituït, igualment, grans aconeteixements.

ROMEA

Com aleshores de la seva triomfal estrena en el «Victoria», l'obra mestra del nostre Santiago Rusiñol, *L'Auca del senyor Esteve*, ha assolit en el «Romea» un èxit gros i ben merescut. Aqueixa història tan barcelonina del botiguer tradicional que ha treballat fent la formiga per al divertiment dels successors i també per a l'engrandiment de les arts i l'expansió de la ciutat, és una troballa artística i literària del més afortunat dels nostres dramaturgs, una obra que commou i diverteix a la vegada, i per això la gent catalana, millor dit, barcelonina, que s'hi veu retratada, no's cansarà mai d'admirar-la i aplaudir-la.

El dia de la «represa», el públic, nombrosíssim, cridà al autor de *L'Auca*, ovacionant-lo entusiasmat al final de cada quadro.

Tots els artistes del carrer de l'Hospital treballaren amb

força bona voluntat, distingint-se naturalment les primeres figures, entre les que recordem les senyores Baró (la *Tomaseta* insubstituïble), Morera, admirable, Xatart, etc., i els senyors Montero, Giménez, Aymerich i Grases.

El decorat, essent el mateix dels grans mestres Vilumara Alarma i Junyent, no cal dir-ho, esplèndit.

Al «Romea» tenen obra per a dies.

NOVEDADES

Com que això d'*Alta Banca*, amb tot i la firma del gloriós mestre, no ha donat lo que's pensaven, l'Empresa, amb excel·lent criteri de negociant, ha decidit girar de *rumbo* i donar-se de ferm al gènere còmic, que ara sembla més del gust del nostre públic.

Així és que intercalats amb els programes Guimerà, començaran a donar obres de broma. S'ha intentat ja amb fortuna una representació de *Toreros d'hivern*, i avui, divendres, es reproduïx el grandios espectacle d'En «Pitarra», *Els Pastorets*, que segurament proporcionaran plenes entrades de ciutadans atrets per les famoses heroicitats d'En *Garroja* i En *Pallanga*.

I per a la pròxima setmana s'anuncien dues interessants estrenes.

PRINCIPAL PALACE

Tota vegada que l'estrena de la revista *Zig-Zag* ha sofert un aplaçament, puix no s'haurà donat al públic fins ahir, dijous, i no som a temps de parlar-ne, deixem la nota informativa per al número de la setmana entrant.

ORFEO GRACIENC

Diumenge passat, després de la representació de *Papallones*, l'aplaudida comèdia d'En Pous, la companyia Adrià-Claramunt ens feu assaborir les primícies d'un autor debutant.

Núvol d'estiu, la primera obra d'En Climent Fernández Burgas, inspirada en un graciosíssim conte francès, és un passatemp molt divertit, d'acció escaienta i original, sense xistus propiament dits, però amb una situació extremadament còmica que se sosté durant tot l'acte i que fa esclatar continuament les rialles dels espectadors que no poden menys d'aplaudir en caure la tela. El llenguatge ens semblà correcte i corrent.

Fou excel·lentment interpretat per la senyoreta Monasterio i el senyor Trulls.

FOOT-BALL

Com ja hauran vist, l'espectació que va despertar el partit internacional Espanya-Portugal, celebrat a Madrid, no ha sigut lo que tots ens esperavem, puix si no arriba a ésser pels «asos» Zamora, Alcántara i Meana ens hauriem ben lluit, com hi ha Déu. Guanyaren els espanyols per 3 a 1.

**

El nostre club C. D. Europa, ens prepara per als dies 25 i 26, al matí, dos solemnitats dignes de dit club, puix

es posaran «frente a frente» amb el Real Unión de Irún. Com que fa temps que no hem sigut visitats per aquests últims, és d'esperar que hi haurà dos «llenos» d'aquells que formen època.

Ambdues parts se les prometen molt felices, però, qui vulgui veure *canela* que hi vagi. Nosaltres no hi mancarem.

*
**

El famosíssim Sparta de Praga i el nostre campió F. C. Barcelona, inauguraran el Estadi Català el matí de Nadal, i com que fa dies està tot venut, segurament passaran de 25.000 les persones que assistiran a dit partit. Tot el món deportiu, té posada l'atenció amb els resultats que obtinguin els nostres en dit equip; per lo tant, aquests partits seran una data d'or per al deport català.

Nosaltres, abans d'acabar aquestes ratlles, felicitem de tot cor a les amatentes Junes del F. C. Barcelona i C. D. Europa, que tant fan en benefici del foot-ball català.

MOTORISME

El Real Moto Club de Catalunya organitzà una cursa de motos i *side-cars* que fou un èxit complert.

Felicitem als organitzadors.

NOLUS

Dues «dames joves» parlen amigablement, tot prenent el solet al Passeig de Gràcia.

—Vaja, no digui's... No està gens bé que una senyora entri sola en un Cafè.

—Per què no?

—Dona, perquè, anant sola, es veu obligada a pagar el gasto.

Xerrameques artístiques

PINTURA DE PES I PINTURA LLEUGERA

NEULES VENUEDES — UN «PANTEÓ»

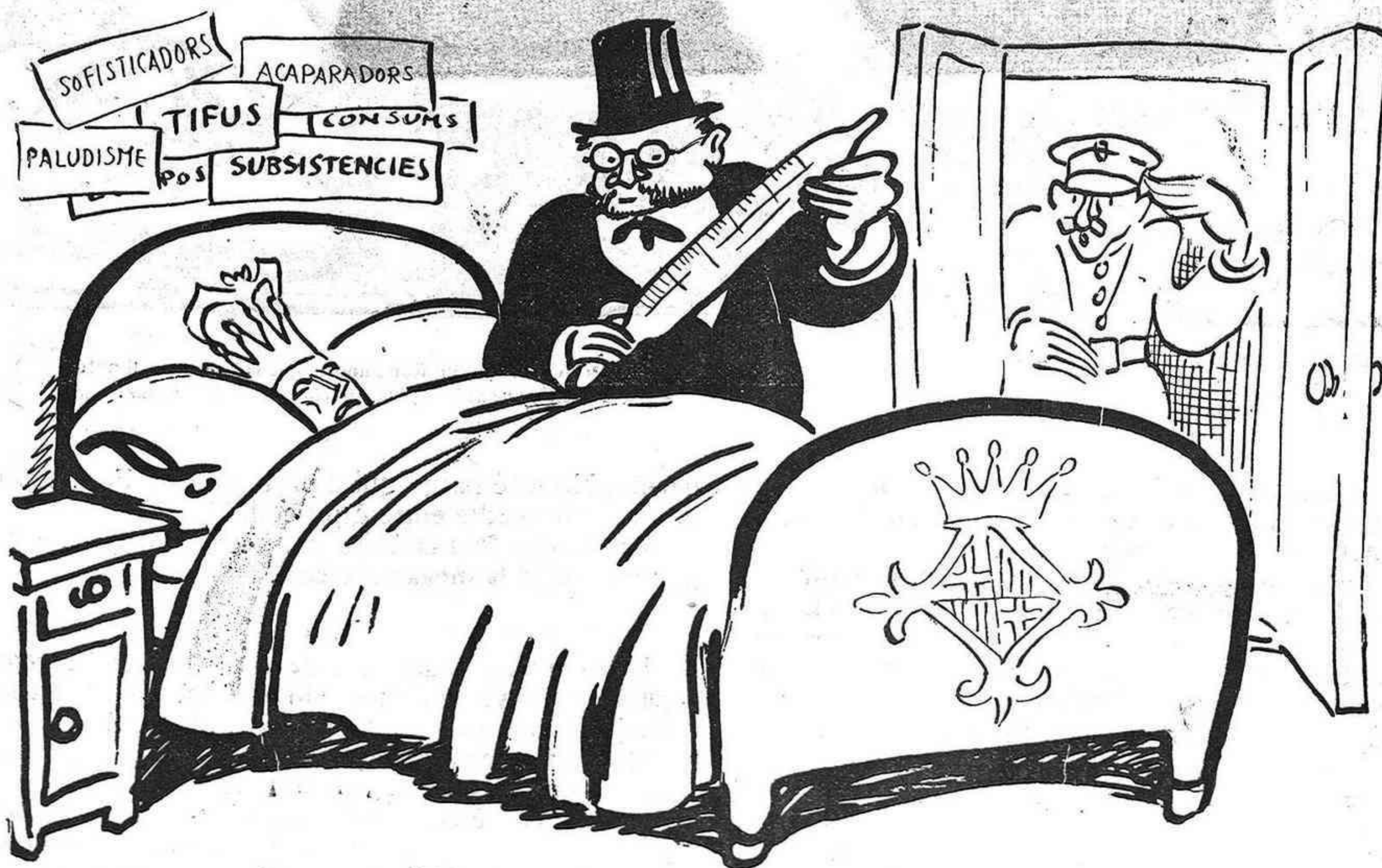
A les «Galeries Laietanes» mestre Meifren hi té una bonica col·lecció de paisatges i marines, que no sé per què em recorden els turrans de massapà. Això no vol pas dir que algunes de les teles no ens facin pensar amb els d'Agramunt; tanta és la mel que hi ha posat el pintor i el pes que tenen, artísticament parlant.

Que En Meifren és un pintor de cap d'ala, ja fa temps que ho sabem; que té un geni recargolat, també; resulta indubtablement l'artista català de caràcter més fort que coneixem; i és perquè es gasta tota la dolcesa del seu temperament en pintar marines i paisatges, convertint-se, quan té d'exposar, en un veritable turrinaire, que procura atraure al comprador amb la seva traça i la bondat dels materials que utilitza, els quals són sempre de prime a.

Allí, a la vora de la parada d'En Meifren, hi ha plantat la seva En Torner i Esquius, un altre artista que no poguent arribar als turrans de *yema*, es contenta amb elaborar-los amb *neu* i altres substàncies econòmiques, tot fent el pagès perquè el públic es pensi que vé de fora i se li emporti la mercaderia.

En Torner i Esquius és un xicot de traça, el qual distingeix en el cultiu dels temes infantívols dintre d'una simplicitat ben entesa i que utilitza sovint la nota agrepolça.

A vegades, però, la pasta se li torna agra de debó; se li esponja i se li fa tan lleugera que alguna que altra tauleta es converteix en una neula com una casa.

LES PASCUES

El municipal.—Senyoreta, ... venen a portar-li les dècimes.
Barcelona.—Més m'estimaria que me les treguessin.

COM VOS DEIA, FONTANELLES...

—Però si era jo, En Romanones, que seia en aquell silló
—Pues... ya ve usted... ¡En Barcelona no vale a badar!

Res té això de particular estant aprop la diada de Nadal, la qual exerceix una gran influència en les exposicions d'Art i en l'art de cercar la *pela*.

Que ho digui sinó En Carles, un xicot distingit que vol ésser pintor a la força, i desitjós de fer-se amb una bona parròquia ens presenta al *Camarin* una col·lecció de neules autèntiques i de turrans enfarinats, sortits del forn que té plantat al carrer del Modernisme.

En Carles és, a no dubtar, de fusta de pintor, si bé adoleix del defecte de voler fer coses noves; i les seves novetats consisteixen en desdibuixar sovint i empastifar els colors més sovint encara. Així i tot, com que és un xicot ben relacionat, ha venut els turronecs que exposa, i ademés, ço que és pitjor, totes les neules també.

Ja estic veient la cara que posarà En Meifren, en sa-

ber-ho. No seré pas jo qui li porti la nova. Fora capaç de tirar-me un quadre entre cap-i-coll.

Veritat que fora la única manera de poguer tenir una pintura d'ell a la meva col·lecció.

*
*

Ja han anat a veure aquella mena de celler gegantí, alçat als terrenys de l'Exposició de Indústries Elèctriques i batejat amb el nom de Palau d'Art Modern?

Doncs allà, com si diguessim a la quinta força, tindrà lloc enguany l'Exposició municipal d'Art.

No sé perquè em sembla que no estigueren gaire feliços en batejar aquella solitària baluerna. Jo li hauria posat: *Panteó d'Art Modern*.

I el temps m'hauria donat la raó.

C. ARBÓ

Epitalami

A un matrimoni nou
que viu només del sou.

Déu vos faci ben casats,
i ben feliços visqueu:
que amb pau i harmonia sempre,
no és tan pesanta la creu.

Procureu primer per taula;
que'l ventrell és lo primê...
ans que diversions i luxe,
bon menjar i païr bé.

No us malgasteu mai els quartos
en capritxos temptadors;
per xò no convé aturar-se
davant dels aparadors.

Procureu estalviar;
que no s'acabin les misses..
Sempre heu de pensar que hi han
més dies que llonganisses.

De lo que us faci més falta
compreu lo just, lo precís;
que'ls mesos van molt depressa
i còrrer'l lloguer del pis.

Estigueu bé amb els veïns
de la casa que habiteu;
emprò, com *menos* franquesa,
més bé sempre hi estareu.

No'ls expliqueu coses vostres,
ni ells volgueu saber com són:
cada casa, que s'arregli,
que cada casa és un món.

En tot, aneu d'acord sempre
com bons *marit* i *muller*...
I si heu d'èsser *pare* i *mare*,
per molts anys ho pogueu ser!

PEPET DEL CARRIL

—Toca el *Vaixell fantasma*, Rosalia.
—El *Vaixell fantasma*? .. Ai, no!... Quan el
toco, la mamà s'espanta i el papà es mareja.

ESQUELLOTS

Al bell cim del Tibidabo s'hi acaba de instal·lar un aparell mecànic per a enlairar a la gent cinquanta metres més dels que té la muntanya.

Consisteix l'esmentat aparell en un gran i forçut braç de ferro que aixeca una vagoneta plena de persones.

Per cert que's conta que el dia de les proves, deia una alta autoritat boi contemplant-lo.

—Es inútil!... Aquí no hi ha altre braç de ferro que el meu.

Ademés del gran Teatre Municipal en projecte, s'anuncia la construcció de quatre grans teatres més a Barcelona: un al Paralelo, dos al Passeig de Gràcia i un altre a la Rambla de Catalunya.

Aquí vindrà de perilla aquella frasse del saineter madrileny:

—En casa no comemos, ¡pero nos divertimos más!...

Els que no's divertiran gaire seran els empresaris... si per aquells temps van tant mal dades com avui.

Llegim en la secció «Actos Sociales para hoy», de *Las Noticias*:

«En el coliseo del Ateneo de San Luis Gonzaga, de San Andrés de Palomar, se representará hoy el malogrado drama de gran espectáculo *Els dos vagabonds*.»

Un drama *malogrado*; ja veuen si és llastimós.

Pobret!... si que devia morir jove!

Nostre *Almanac de L'Esquella* ha sigut un èxit formidable. Recomanem a tots aquells que simpatitzen amb les nostres publicacions i que encara no l'hagin adquirit, ho facin a corre-cuita, o sinó no hi seran a temps.

L'edició de l'aixerit calendari, en el que hi col·laboren més de cent firmes, s'està agotant per moments.

Au!... I després no diguin que no estaven avisats.

NOTES DE CASA:

De l'«Orfeó Gracienc» rebérem una invitació per al Recital de mandolina espanyola «Natàlia Vilaret», que degué celebrar-se abans d'ahir.

S'estima la finesa.

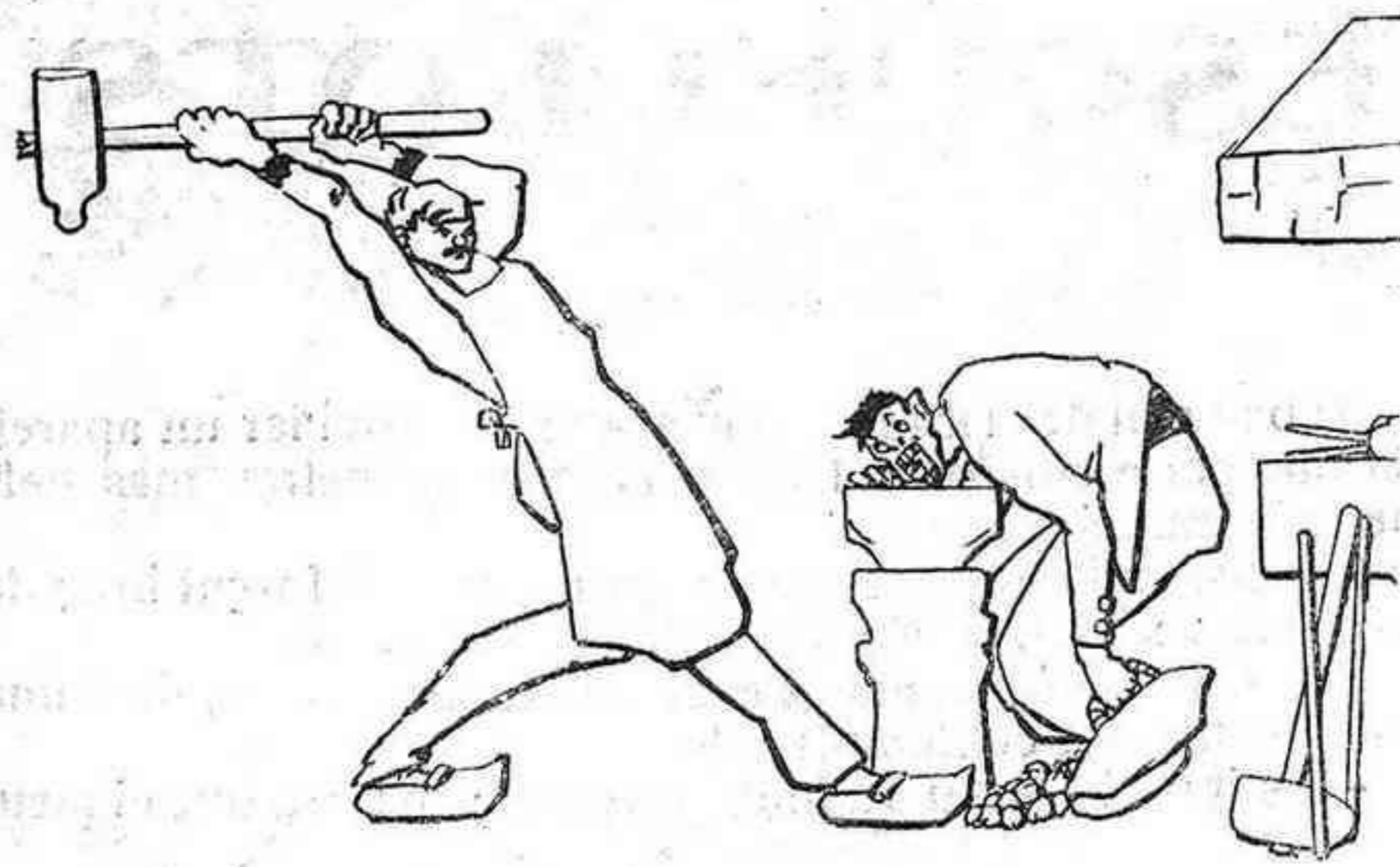
Encara que pot-ser un xic tard, tenim molt gust en contestar a la salutació que fa a tota la premsa catalana el nou setmanari *La Veu del Poble*.

Visqui molts anys, i se la senti ben ferma des de tot arreu. I tan de bò arribi a tenir la fama de la veu d'En Lázaro. Val a dir per això que tractant-se del «poble», preferirem una veu més de baríton.

Gràcia progressa.

Al carrer de Salmerón s'hi ha obert un establiment— una

LO QUE DOMINA A ESPANYA

—Posa el cap aquí, minyó,
i veuràs com és la força
la que sempre té raó.

mena de bar per als llaminers—la instal·lació del qual ha costat quaranta mil duros.

Això vol dir que el vell Carrer Gran o Carrer Major de l'ex vila graciensa es va tornant «cosmopolita» a marxés dobles.

Si el general Gaminde ressucités i pogués veure la Gràcia d'ara!..

Se'n faria creus,... i potser s'hi miraria a bombardejar-la novament.

Llegeixo en les «Notes aristocràtiques» del meu diari:
«En los salones de Capitanía General congregáronse ayer numerosas familias bien.»

Oh, grans déus!

Anirien a allistar-se de voluntaris per a la campanya del Marroc?

Quasi bé tots els anys, a primers de desembre, els estudiants de la nostra Universitat comencen a fer gresca arremorada al objecte de que's tanquin les classes.

No hi trobem inconvenient.
Què pot succeir que a fi de curs no's conegui tan bé l'assignatura?

En canvi molts d'ells, ara, se'n van al poble a veure matar el porc, i això també és una ensenyança.

Pel dia que anant camí de la vida es trobin amb algun porc digne de matar-se.

En un col·legi de pàrvuls, hi entra per primer cop el petit Miranius:

El mestre li fa la prova:

—Vamos a ver, niño... ¿Conoces el alfabeto?

—Si, señor.

—¿Qué letra viene después de la A?

—Totes les altres.

El lladregot.—Jo, en els tramvies, res de robar carteres.
Bombilles marca «Z», que valen molt més!

Antoni López, editor — Rambla del Mitg, núm. 20
Imprempta LA CAMPANA y L'ESQUELLA, Olm, 8
BARCELONA

PARA ENFERMEDADES DEL
ESTÓMAGO & INTESTINOS

GASTROL

MIRET

PROBARLO ES CURARSE

MARCEL MIRET - Farmacéutico
Nipotecina, 105-BARCELONA

DE VENTA
EN TODAS PARTES

Bloks Notes

a DEU cèntims

BAZAR UNIÓN Unió, n.º 3
BARCELONA

Antoni López, llibreter, Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, 20, Barcelona. Correu: apar. n. 2
TELEFONO 1415

ALMANAC

DE

L'Esquella de la Torratxa

per a l'any 1922

Qui no'l compri tot seguit, ja pot dir que's queda sense **ALMANAC**

Es ven per tot arreu   Preu: 1'50 pessetes

DIE T A R I S

CATALANS I CASTELLANS

BLOC CÀTALÀ

Mida petita: ptes. 0'60

Mida grossa: ptes. 1'80

MUY PRONTO

MUY PRONTO

OBRAS COMPLETAS

de SANTIAGO RUSIÑOL

EDICIÓN ESPAÑOLA

NOTA.—Tothom qui vulgui adquirir qualsevol de dites obres, remetent l'import en lliurances del Gir Postal o bé en segells de franqueig al llibreter Antoni López, Rambla del Mig, 20, Barcelona, la rebrà a volta de correu, franca de ports. No responem d'extravios si no's remet, ademés 30.céntims per a certificat. Als corresponents se'ls otorguen rebaixes.

EL SORTEIG DE LA GUERRA

—Ve't aquí una rifa que a tothom li toca, poc o molt.